

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Namsos, 26. juni 2012

Ansvarlig advokat:
Bjørn Terje Smistad

Vår ref. oppgis ved henvendelse:
09/00437-026

Deres ref.:
11/702 SL MP/KR

Høring av forslag om fritak for eiendomsskatt på visse utmarksområder

Viser til høringsbrev av 28. mars, oversendt Statskog SF fra Landbruks- og matdepartementet.

Etter vårt syn fanger høringsforslaget opp de sentrale begrunnelser for å innføre fritak for skatt på utmarksarealer for statsforetaket (SF) Statskog.

Det er naturlig å ta utgangspunkt i eignedomsskattelova § 5, første ledd, bokstav a), sjette strekpunkt, om eiendommer staten eier og som tjener *allmennyttige formål*. Dette unntaket er grundig overveid av lovgiver. Spørsmålet er – slik Finansdepartementet skriver på s. 17 og 18 – om det er noen god grunn til at dette unntaket ikke skal gjelde når statens eierskap er indirekte gjennom Statskog SF. Vi er enige med departementet i at det ikke er noen god grunn til dette. Tvert i mot viser drøftelsen i høringsnotatet at det er grunn til å likestille arealer til allmennyttige formål, uavhengig av hvordan staten har innrettet sitt eierskap til arealene. Hensynene bak fritak er de samme.

For Statskog SF styrkes dette synspunkt ved at foretakets arealer synes utilsiktet å ha blitt omfattet av eiendomsskatt på utmark ved utvidelsen av lovens anvendelsesområde i 2007. Arealer tilhørende FeFo (Finnmarkseiendommen) ble imidlertid uttrykkelig unntatt fra utvidelsen. Dette er arealer tidligere eid av Statskog SF, og arealer med samme egenskaper som de arealer Statskog SF forvalter på vegne av staten. Begrunnelsene for å fritta FeFo for eiendomsskatt, treffer derfor godt også i forhold til Statskog SF. Konsekvensen bør da være at arealene likestilles uavhengig av organisering.

Forvaltningen av arealer til allmennyttige formål er en ideell og offentlig oppgave, og medfører større utgifter enn inntekter. Finansieringen løses i dag dels gjennom en tjenestekjøpsavtale mellom Landbruks- og matdepartementet og Statskog SF, og dels gjennom at overskudd fra øvrige deler av virksomheten benyttes til allmennyttige formål. Realiteten i en skatt på utmarksarealene blir dermed overføring av statlige midler til kommunene. Vi er enige med departementet når det på s. 4 i annet avsnitt, sies at det fremstår som lite rimelig at den statlige grunneier skal betale skatt som en ekstra kostnad ved tilrettelegging av utmarksarealene til allmennhetens beste (jf. også s. 17 i notatet).

Utfordringer knyttet til verdifastsettelsen fremheves i høringsnotatet som et argument mot at en i det hele tatt skal skattlegge disse utmarksarealene. Statskog SF har erfaring for at takseringen utgjør en utfordring for kommunene. Foretakets eiendommer i Hattfjelldal kommune er verdsatt til kr 142

E-post: bjorn.terje.smistad@statskog.no

mill, og det er utskrevet eiendomsskatt på over kr 1 mill pr år. De samme arealene gir om lag kr 400 000,- i bruttoinntekt. Statskog SF har påklaget vedtaket. Inntil vedtaket blir omgjort er det nå i tråd med eiendomsskatteloven § 25 innbetalt over kr 3 mill i eiendomsskatt. Dette representerer en overføring av om lag kr 1,8 mill fra andre inntektsgivende områder i foretaket, samt at kostnadene ved drift av disse eiendommene i et tilfelle som dette også må finansieres på samme måte eller ved tjenestekjøp fra Landbruks- og matdepartementet. På s. 6, tredje avsnitt, i høringsnotatet fremgår det at det er eiendommens objektive omsetningsverdi som skal fastsettes ved taksering. Hattfjelldal kommune har lagt til grunn kr 100,- pr dekar. Dette er etter Statskog SFs syn alt for høyt, og salg av mindre utmarksareal i sammenlignbare områder ligger på om lag halve verdien av dette pr dekar. Dersom det skal gis konsesjon i forbindelse med et salg, vil imidlertid konsesjonsprisen måtte tilpasses den avkastning arealene gir. Konsesjonspris vil i et tilfelle som dette trolig ligge på om lag kr 8 – 9 mill, og står i sterk kontrast til kommunens beregning på kr 142 mill.

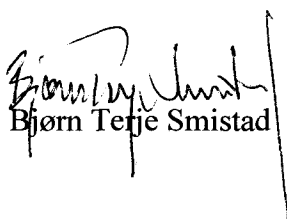
Taksering av eiendommene gir også avgrensningsmessige problemstillinger. Dette gjelder både mot skogkledde arealer, og jordbruksarealer. En rekke utmarksarealer benyttes for eksempel til beite. Mange skogarealer er marginale, men vil bli drevet dersom tømmerprisene ligger over et gitt nivå. Det er lett å tenke seg mange avgrensningsproblemer her på 60 000 kvadratkilometer med areal.¹

På denne bakgrunn støtter Statskog SF her også forslaget om fritak for takseringsplikten. I tillegg til den begrunnelsen departementet gir på s. 21 flg., vil vi få peke på at en taksering uten realitet for grunneier vil kunne ha begrenset kvalitet. For å få et godt takstgrunnlag er det nødvendig at det er god dialog mellom grunneier og kommunen. Dersom taksten er uten realitet, vil grunneier bevisst eller ubevisst trolig ikke legge samme innsats i dette arbeidet. Resultatet kan lett bli at feil eller mangler ved taksten ikke blir påpekt eller overses.

Forslaget om gjennomgående fritak for naturreservater og nasjonalparker støttes. Det vises til den begrunnelse departementet har gitt. Den er i tråd med hvordan vi oppfatter de faktiske forhold.

Når det gjelder tomtegrunn er vi også enige med departementet i at det ikke er grunn til å behandle Statskog SF annerledes enn andre grunneiere. Tvert i mot er det sterke grunner for likebehandling idet en konkurrerer i samme marked. For øvrig er det positivt at avgrensingen av tomtebegrepet knyttes opp til skatteloven § 9-3. Vi håper kommunene er tilbakeholdne med å skrive ut skatt på arealer som ikke er regulert til tomtegrunn. Dette vil være arealer hvor det lett kan komme til tvist om arealet er "egnet". Departementet bør følge med på hvordan avgrensingen praktiseres.

Med vennlig hilsen

Bjørn Terje Smistad

¹ På side 8, annet avsnitt, i høringsnotatet uttales det at lavproduktive arealer av en "viss selvstendig, sammenhengende størrelse" bør komme inn under et skattefritak for lavproduktiv eiendom. Dette gir liten veiledning for tolkningen. Det bør etter vårt syn fremgå nærmere hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen, og gjerne antydes hvor store arealer en her taler om. I motsatt fall tror vi det lett vil komme til tvister omkring dette spørsmålet.